

**UCHWAŁA NR XXXIV/738/2022
RADY MIASTA GLIWICE**

z dnia 10 marca 2022 r.

w sprawie przyjęcia „Miejskiego programu profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych oraz przeciwdziałania narkomanii dla miasta Gliwice na lata 2022–2025”

Na podstawie art. 4¹ ust. 2 ustawy z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (t.j. Dz.U. z 2021 r. poz. 1119 z późn. zm.), art. 18 ust. 2 pkt 15 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (t.j. Dz.U. z 2021 r. poz. 1372 z późn. zm.), na wniosek Prezydenta Miasta

**Rada Miasta Gliwice
uchwala, co następuje:**

§ 1. Przyjąć „Miejski program profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych oraz przeciwdziałania narkomanii dla miasta Gliwice na lata 2022–2025” w brzmieniu według załącznika do niniejszej uchwały.

§ 2. Wykonanie uchwały powierza się Prezydentowi Miasta Gliwice.

§ 3. Traci moc uchwała nr XXXI/419/2020 Rady Miasta Gliwice z dnia 26 listopada 2020 r. w sprawie przyjęcia „Miejskiego Programu Przeciwdziałania Narkomanii dla Miasta Gliwice na lata 2021–2025” oraz uchwała nr XXXI/659/2021 Rady Miasta Gliwice z dnia 18 listopada 2021 r. w sprawie przyjęcia „Miejskiego programu profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych dla miasta Gliwice na rok 2022”.

§ 4. Uchwała wchodzi w życie z dniem 1 kwietnia 2022 r.

Przewodniczący Rady Miasta
Gliwice

Marek Pszonak

Miejski program profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych oraz przeciwdziałania narkomanii dla miasta Gliwice na lata 2022–2025

Wprowadzenie

„Miejski program profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych oraz przeciwdziałania narkomanii dla miasta Gliwice na lata 2022–2025” jest kontynuacją programów realizowanych na terenie Gliwic w poprzednich latach. Jego realizacja wynika z art. 4¹ ustawy z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi, zgodnie z którym prowadzenie działań związanych z profilaktyką i rozwiązywaniem problemów alkoholowych, przeciwdziałaniem narkomanii oraz działań związanych z integracją społeczną osób uzależnionych od alkoholu należy do zadań własnych gmin. Ich realizacja jest prowadzona w postaci gminnego programu profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych oraz przeciwdziałania narkomanii, który stanowi część strategii rozwiązywania problemów społecznych i uwzględnia cele operacyjne dotyczące profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych oraz przeciwdziałania narkomanii, określone w Narodowym Programie Zdrowia. Elementem gminnego programu są również zadania związane z przeciwdziałaniem uzależnieniom behawioralnym.

Podstawą programu są również:

- rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 30 marca 2021 r. w sprawie Narodowego Programu Zdrowia na lata 2021–2025;
- ustawa z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii;
- ustawa z dnia 11 września 2015 r. o zdrowiu publicznym;
- ustawa z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej;
- ustawa z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej;
- ustawa z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie.

Przy opracowaniu „Miejskiego programu profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych oraz przeciwdziałania narkomanii dla miasta Gliwice na lata 2022–2025” uwzględnione zostały rekomendacje Państwowej Agencji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych do realizowania i finansowania gminnych programów profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych.

Zadania określone w programie na lata 2022–2025 i sposoby ich realizacji są dostosowane do lokalnych potrzeb i możliwości prowadzenia określonych form pracy, w oparciu o posiadane zasoby instytucjonalne i osobowe oraz ewentualną pomoc merytoryczną i materialną ze strony podmiotów zewnętrznych – jednostek samorządowych wyższego szczebla, organizacji, instytucji i osób fizycznych.

Przesłanki realizacji programu

Zadania w zakresie przeciwdziałania alkoholizmowi oraz narkomanii powinny być wykonywane poprzez odpowiednie ukształtowanie polityki społecznej, gospodarczej, oświatowo-wychowawczej i zdrowotnej, w szczególności poprzez:

- 1) tworzenie warunków sprzyjających realizacji potrzeb, których zaspokajanie motywuje do powstrzymywania się od spożywania alkoholu lub substancji psychoaktywnych;
- 2) zwiększenie świadomości grup społecznych i zawodowych w zakresie rozpoznawania pierwszych symptomów uzależnienia;
- 3) zwiększenie świadomości mieszkańców Gliwic w kwestii szkodliwości i konsekwencji używania alkoholu i innych substancji psychoaktywnych;
- 4) działalność wychowawczą i informacyjną;

- 5) zwiększenie ilości ofert pomocy i wsparcia dla osób zagrożonych uzależnieniem oraz ich rodzin;
- 6) ograniczenie szkód zdrowotnych i społecznych wynikających z używania alkoholu lub substancji psychoaktywnych;
- 7) leczenie, rehabilitację i reintegrację osób uzależnionych;
- 8) promowanie zdrowego i aktywnego stylu życia;
- 9) przeciwdziałanie przemocy w rodzinie;
- 10) ścisłą współpracę z podmiotami działającymi w obszarze przeciwdziałania uzależnieniom.

W miejskim programie profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych oraz przeciwdziałania narkomanii uwzględnia się działalność wychowawczą, edukacyjną i profilaktyczną prowadzoną w szkołach i placówkach systemu oświaty i wychowania z uwzględnieniem diagnozy w zakresie występujących w szkołach i placówkach systemu oświaty czynników ryzyka i czynników chroniących. W ramach programu w szkołach i placówkach systemu oświaty są realizowane w szczególności działania o potwierdzonej skuteczności lub oparte na naukowych podstawach.

„Miejski program profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych oraz przeciwdziałania narkomanii dla miasta Gliwice na lata 2022–2025” przyjmuje następujące założenia, dzięki którym cele i przedsięwzięcia będą realizowane efektywnie:

- 1) działania podejmowane w ramach programu powinny być dostosowane do specyfiki środowiska lokalnego, a ich charakter powinien być wielokierunkowy, aby mogły dotrzeć do jak największej grupy osób;
- 2) działania powinny obejmować swoim zasięgiem nie tylko uczniów, ale również rodziców i nauczycieli;
- 3) skuteczna profilaktyka i rozwiązywanie problemów uzależnień będą możliwe dzięki stałej, ścisłej i profesjonalnej współpracy pomiędzy wszystkimi podmiotami, które działają w tym obszarze, oraz służyć będą zapewnieniu najwyższej jakości usług świadczonych na rzecz mieszkańców Gliwic.

Beneficjenci programu

Program jest skierowany do wszystkich mieszkańców Gliwic, a w szczególności do tych, którzy spotykają się ze zjawiskiem nadużywania alkoholu oraz używania substancji psychoaktywnych i jego konsekwencjami.

W szczególności beneficjentami są:

- dzieci, młodzież i osoby dorosłe z grup ryzyka;
- osoby uzależnione od alkoholu lub substancji psychoaktywnych;
- rodziny, w których występuje problem alkoholowy lub problem narkomanii;
- osoby współuzależnione;
- wybrane grupy społeczne i zawodowe;
- pracownicy podmiotów działających na terenie Gliwic zajmujący się zawodowo przeciwdziałaniem uzależnieniom i patologiom społecznym (np. kuratorzy sądowi, policjanci, pracownicy socjalni, terapeuci);
- nauczyciele, pedagodzy i psychologowie szkolni.

Realizatorzy programu:

- Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych;
- Urząd Miejski w Gliwicach, w szczególności Wydział Zdrowia i Spraw Społecznych, Wydział Edukacji i Wydział Usług Komunalnych;
- jednostki organizacyjne miasta, w szczególności Ośrodek Pomocy Społecznej, Centrum Pieczy Zastępczej i Wspierania Rodziny, Miejski Zarząd Usług Komunalnych, Straż Miejska, szkoły i placówki systemu oświaty.

Miasto Gliwice przy realizacji zadań wynikających z programu współpracuje z:

- Komendą Miejską Policji;
- Sądem Rejonowym;
- Prokuraturą Rejonową;
- podmiotami leczniczymi;
- organizacjami pozarządowymi działającymi na rzecz mieszkańców Gliwic;
- innymi podmiotami działającymi w zakresie przeciwdziałania uzależnieniom i patologiom społecznym.

Źródła finansowania

„Miejski program profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych oraz przeciwdziałania narkomanii dla miasta Gliwice na lata 2022–2025” będzie realizowany w oparciu o środki własne Miasta Gliwice uzyskane z wydanych zezwoleń na sprzedaż i podawanie napojów alkoholowych oraz sprzedaż napojów alkoholowych w opakowaniach jednostkowych o ilości nominalnej napoju nieprzekraczającej 300 ml na podstawie przepisów ustawy z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi.

Cel strategiczny, cele operacyjne, przedsięwzięcia programu i mierniki

Cel strategiczny

Ograniczenie rozmiaru szkód związanych z nadużywaniem alkoholu i substancji psychoaktywnych oraz działania zapobiegawcze i prewencyjne mające na celu zmniejszenie skutków negatywnych zjawisk społecznych

Cel operacyjny 1

Zwiększenie dostępności pomocy terapeutycznej i rehabilitacyjnej dla osób uzależnionych i osób zagrożonych uzależnieniem

Przedsięwzięcia:

- 1) pomoc terapeutyczna i rehabilitacyjna dla osób uzależnionych i zagrożonych uzależnieniem;
- 2) prowadzenie punktów informacyjno-konsultacyjnych dla osób uzależnionych i zagrożonych uzależnieniem;
- 3) prowadzenie programów readaptacji społecznej dla osób uzależnionych, w tym prowadzenie mieszkań readaptacyjnych / hostelu readaptacyjnego.

Mierniki:

- liczba osób biorących udział w programach terapeutycznych i rehabilitacyjnych dla osób uzależnionych i współuzależnionych;
- liczba prowadzonych punktów informacyjno-konsultacyjnych;
- liczba prowadzonych mieszkań / hosteli readaptacyjnych.

Cel operacyjny 2

Udzielanie rodzinom, w których występują problemy alkoholowe lub narkomanii, pomocy psychospołecznej, a w szczególności ochrony przed przemocą w rodzinie

Przedsięwzięcia:

- 1) pomoc terapeutyczna dla członków rodzin osób uzależnionych;
- 2) udzielanie konsultacji i porad indywidualnych członkom rodzin osób uzależnionych;
- 3) wspieranie systemu działania i skutecznego reagowania wobec dzieci i młodzieży żyjących w rodzinach dotkniętych problemem alkoholowym lub narkomania;
- 4) wspieranie działalności specjalistycznych miejsc pomocy dla ofiar przemocy w rodzinie, w tym mieszkań treningowych dla osób doświadczających przemocy;

5) realizowanie programów przeciwdziałania przemocy w rodzinie.

Mierniki:

- liczba osób uczestniczących w zajęciach terapeutycznych dla osób współuzależnionych;
- liczba osób uczestniczących w programach przeciwdziałania przemocy w rodzinie;
- liczba prowadzonych mieszkań readaptacyjnych dla ofiar przemocy.

Cel operacyjny 3

Prowadzenie profilaktycznej działalności informacyjnej i edukacyjnej oraz działalności szkoleniowej w zakresie rozwiązywania problemów alkoholowych, przeciwdziałania narkomanii oraz uzależnieniom behawioralnym, w szczególności dla dzieci i młodzieży, w tym prowadzenie pozalekcyjnych zajęć sportowych, a także działań na rzecz dożywiania dzieci uczestniczących w pozalekcyjnych programach opiekuńczo-wychowawczych i socjoterapeutycznych

Przedsięwzięcia:

- 1) realizacja edukacji zdrowotnej, programów profilaktyki uniwersalnej, selektywnej i wskazującej;
- 2) realizacja programów profilaktycznych dla nauczycieli, pedagogów i osób pracujących z młodzieżą;
- 3) wspieranie działań realizowanych przez placówki wsparcia dziennego;
- 4) tworzenie infrastruktury na potrzeby placówek wsparcia dziennego;
- 5) organizacja pozalekcyjnych zajęć profilaktycznych, w tym opiekuńczo-wychowawczych i socjoterapeutycznych;
- 6) udział w kampaniach profilaktycznych związanych z profilaktyką i rozwiązywaniem problemów alkoholowych, przeciwdziałaniem narkomanii i uzależnieniom behawioralnym, w tym zakup i dystrybucja materiałów edukacyjnych i informacyjnych;
- 7) zapewnienie wypoczynku w formie kolonii letnich z programem profilaktycznym dla dzieci i młodzieży zagrożonych zjawiskiem wykluczenia społecznego, w tym uczęszczających do placówek wsparcia dziennego oraz świetlic opiekuńczo-wychowawczych i socjoterapeutycznych;
- 8) realizacja programów profilaktycznych, diagnozy i programów terapeutycznych w zakresie FASD;
- 9) organizacja szkoleń dla rodziców w zakresie ich kompetencji wychowawczych w obszarze profilaktyki zachowań ryzykownych dzieci oraz przeciwdziałania zjawisku przemocy;
- 10) realizacja streetworkingu jako formy pracy z osobami eksperymentującymi lub uzależnionymi od alkoholu lub substancji psychoaktywnych;
- 11) organizacja akcji społecznych, konkursów promujących zdrowy styl życia bez uzależnień, utrwalanie postaw abstynenckich wśród mieszkańców Gliwic, np. Zdrowe Gliwice;
- 12) podejmowanie działań na rzecz przeciwdziałania nietrzeźwości kierowców;
- 13) podejmowanie działań na rzecz przeciwdziałania sprzedaży alkoholu osobom nieletnim, osobom nietrzeźwym;
- 14) podnoszenie kompetencji przedstawicieli instytucji działających w zakresie profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych, przeciwdziałania narkomanii oraz w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie;
- 15) organizacja szkoleń i konferencji dla różnych grup zawodowych i społecznych;
- 16) realizacja Programu Aktywnego Przeciwdziałania Alkoholizmowi poprzez:
  - a. tworzenie warunków do zaspokajania potrzeb związanych z kulturą fizyczną, w szczególności utrzymanie i zwiększenie liczby obiektów sportowych i terenów rekreacyjnych,
  - b. tworzenie warunków do powstawania alternatywnych miejsc spędzania czasu wolnego,
  - c. finansowanie i dofinansowanie modernizacji i remontów obiektów sportowych oraz ich wyposażenia.

Mierniki:

- liczba odbiorców programów profilaktycznych;
- liczba placówek wsparcia dziennego oraz świetlic opiekuńczo-wychowawczych i socjoterapeutycznych;
- liczba dzieci uczęszczających do placówek wsparcia dziennego oraz świetlic opiekuńczo-wychowawczych i socjoterapeutycznych;
- liczba osób (dzieci i młodzieży) biorących udział w koloniach letnich z programem profilaktycznym;
- liczba uczestników superwizji, szkoleń i konferencji;
- liczba nowo utworzonych / zmodernizowanych obiektów sportowych, świetlic, obiektów i terenów rekreacyjnych oraz innych miejsc spędzania czasu wolnego.

Cel operacyjny 4

Wspomaganie działalności instytucji, stowarzyszeń i osób fizycznych, służącej rozwiązywaniu problemów alkoholowych i narkomanii

Przedsięwzięcia:

- 1) wspieranie działań podejmowanych przez organizacje pozarządowe, instytucje i osoby fizyczne zajmujące się profilaktyką i rozwiązywaniem problemów alkoholowych oraz problemem narkomanii;
- 2) upowszechnianie informacji na temat placówek, instytucji i organizacji pozarządowych działających na rzecz osób uzależnionych i członków ich rodzin.

Miernik:

- liczba podpisanych umów na realizację zadań publicznych w ramach programu.

Cel operacyjny 5

Pomoc społeczna osobom uzależnionym i rodzinom osób uzależnionych, dotkniętych ubóstwem i wykluczeniem społecznym oraz integrowanie tych osób ze środowiskiem lokalnym poprzez wykorzystanie pracy socjalnej i kontraktu socjalnego

Przedsięwzięcia:

- 1) udzielanie wsparcia finansowego i materialnego osobom uzależnionym, dotkniętym ubóstwem i wykluczeniem społecznym oraz ich rodzinom;
- 2) prowadzenie pracy socjalnej na rzecz rozwiązywania problemów uzależnienia od alkoholu lub innych substancji psychoaktywnych;
- 3) wsparcie adaptacji społecznej osób utrzymujących abstynencję.

Mierniki:

- liczba osób, którym zostało udzielone wsparcie;
- liczba rodzin korzystających z pomocy pracowników socjalnych.

Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych (GKRPA)

Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych została powołana zarządzeniem Prezydenta Miasta Gliwice. W szczególności inicjuje ona działania w zakresie określonym w celach ww. programu oraz podejmuje czynności zmierzające do orzeczenia o zastosowaniu wobec osoby uzależnionej od alkoholu obowiązku poddania się leczeniu w zakładzie leczenia odwykowego.

Zasady wynagradzania członków Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych:

- za udział w posiedzeniu komisji przysługuje wynagrodzenie wypłacane na podstawie listy obecności z posiedzenia komisji;

- wysokość wynagrodzenia za jedno posiedzenie przewodniczącego GKRPA wynosi 11% minimalnego wynagrodzenia ustalonego na podstawie ustawy z dnia 10 października 2002 r. o minimalnym wynagrodzeniu za pracę oraz rozporządzenia Rady Ministrów w sprawie wysokości minimalnego wynagrodzenia za pracę oraz wysokości minimalnej stawki godzinowej;
- wysokość wynagrodzenia za jedno posiedzenie pozostałych członków GKRPA wynosi 10% minimalnego wynagrodzenia ustalonego na podstawie ustawy z dnia 10 października 2002 r. o minimalnym wynagrodzeniu za pracę oraz rozporządzenia Rady Ministrów w sprawie wysokości minimalnego wynagrodzenia za pracę oraz wysokości minimalnej stawki godzinowej;
- za przeprowadzenie kontroli odległości punktu sprzedaży napojów alkoholowych oraz kontroli punktu sprzedaży napojów alkoholowych przysługuje wynagrodzenie w wysokości 5% minimalnego wynagrodzenia ustalonego na podstawie ustawy z dnia 10 października 2002 r. o minimalnym wynagrodzeniu za pracę oraz rozporządzenia Rady Ministrów w sprawie wysokości minimalnego wynagrodzenia za pracę oraz wysokości minimalnej stawki godzinowej.

Oczekiwane efekty realizacji programu:

- 1) zwiększenie dostępności programów i projektów realizowanych przez podmioty zajmujące się profilaktyką i rozwiązywaniem problemów alkoholowych oraz przeciwdziałaniem narkomanii;
- 2) poszerzenie współpracy wszystkich partnerów działań w zakresie profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych oraz przeciwdziałania narkomanii;
- 3) minimalizacja zjawiska wykluczenia społecznego i patologii społecznej.

Postanowienia końcowe

Prezydent Miasta Gliwice przedkłada Radzie Miasta Gliwice raport z realizacji programu w danym roku w terminie do 30 czerwca roku następującego po roku, którego raport dotyczy.

Prezydent Miasta Gliwice przedkłada do Krajowego Centrum Przeciwdziałania Uzależnieniom ankietę opracowaną przez Centrum, zawierającą informację z realizacji działań podejmowanych w danym roku, w terminie do 15 kwietnia roku następującego po roku, którego dotyczy informacja.

Nadzór nad realizacją i wykonaniem programu sprawuje naczelnik Wydziału Zdrowia i Spraw Społecznych Urzędu Miejskiego w Gliwicach.